

Xabier Letona

DANI BLANCO

Gatazkaren usteltzea eta paktismo berria

ESPAINIAKO Auzitegi Nazionala beste 28 gazte epaitzen ari da joan den astelehenerik aurrera. Segikoa izatea leporatzen die eta, beraz, erakunde terroristako kide izatea, 2007an Espainiako Auzitegi Gorenak Jarrai, Haika eta Segi ezker abertzaleko gazte erakundeak terroristatzat jo zituelako. Gazte hauek Segikoa diren hala ez erabaki beharko du, beraz, Auzitegi Nazionalak eta alde horretatik aurrekari ona dute: ekainean Auzitegi Nazionalako beste epaimahai batek akusazio bera zuten 40 gazte absolbitu zituen honako argudioekin: ez zen frogarik Segikoa zirela esateko; aurkeztutako frogak inkomunikazioan eta tortura salaketapean lortu ziren eta, beraz, ez ziren baliagarriak; atxilo-aldian balizko torturak saihesteko neurriak ez zirela jarri adierazten zen eta gazteen jarduera politiko independentista legezkoa dela.

Ildo berean jarraituta, gazte hauen auzia berdintsua da: salaketa bera, inkomunikazioa eta tortura salaketak. Epaiaren emaitzak, beraz, absolutzioa beharko lukeela agintzen du zentzu judizialak. Hala ote?

Inork ez daki, Auzitegi Nazionalan gaur zuri dena bihar beltza baita. Gertuko beste adibide bat: uztailan bertan auzitegi berak *herriko tabernen* auzian emandako zigor gogorra: HB, EH eta Batasunaren bueltan izandako jarduera politikoagatik 20 laguni ia 100 urteko kartzela zigorra jarri zien eta 103 herriko tabernen ondasunak konfiskatzeko agindu zuen. ETAkoak ziren denak. Epaimahiko hiru epailetako bat, Clara Bayarri, ez zegoen ados eta boto partikularra eman zuen, guztien-

tzako absolutzioa eskatuz. Bere argudioak: haien jarduna politikoa zen eta Konstituzioak babestutakoa; inork ez ditu izendatu HB, EH eta Batasuna erakunde terroristan moduan (hauen ilegalizazioa bide administratibotik egin zen, ez penaletik); ez dago frogarik esateko ETAkoak direla.

AURRETIK ere Egunkaria eta Udaltzua auzietan dozenaka pertsona epaitu ziren eta absolutzioa eman zuen Auzitegi Nazionalak: ez ziren ETAkoak eta ez ziren honen agintuetara ari. Baina Jarrai, Haika eta Segi bai. Eta lehenago zigortutako Amnistiaren Aldeko Batzordeetakoak ere bai, eta Egineko zuzendaritza eta Xakikoak eta... Batzuk bai, besteak ez, Auzientzia Nazionalako misterioa dirudi, baina denborak ematen duen ikuspegiarekin gero eta gar-

Nor atera daiteke mesedetua? Paktismoa berria. Ibarretxeren erabaki eskubidea ezinezkoa bada, negoziata dezagun Urkulluren Kontzertu Politikoa

biago ikusten da “dena da ETA” doktrinaren bultzada politikoaren indarra. Misterio horren arabera, Espainiako Justizia 2014ko uztailan ohartu da 1979tik aurrera jardunean aritu ziren HBko kideak terrorista zirela. Eta zigortutako 20ak bai eta beste milaka ez?

Keinukarien justizia da Auzitegi Nazionalakoa, orain bai-orain ez, eta Espainiak, gainera, horretan oinarritzen du bere zuzenbide estatutuaren funtsa, justizia bermea, bultzada politikoa balego dena zigorra litzatekeela argudiatuz.

Perspektiba historikoak, alabaina, bakoitza bere lekuan uzten du. Lehenengo fase batean, Trantsizioaren ondorengo 20 urteetan Estatuak pentsatu zuen Euskal Nazio Askapenerako Mugimendua deitu zena berez amaituko zela, baina ez zenez erori, XX. mende amaieran bigarren faseari ekin zion, horretarako “dena da ETA” doktrina aktibatuz, berau eraginkorra izateko behar ziren lege aldaketak eginez eta, batez ere, behar zen bultzada politikoa emanaz.

Egoera mundiala zen Estatuarentzat: ezker abertzalea zokortzeaz gain, euskal abertzaletasun osoa blokeatzen zuen eta, gainera, Espainian oso errentagarria zen Gobernuan ari zen alderdiarentzat. Ezker abertzaleak ere ez zuen asmatu fase horren aurrean, edo ez oso berandu arte behintzat. Eta asmatu duenean, Estatuak hirugarren faseari ekin dio: arazoaren usteltze fasea. Ondorioak larriak dira euskal gizartearentzat: bake prozesua blokeatua dago, beraz, normalizazio politikoa ere bai eta sufimendu humanoa dantzan, orain batez ere ezker

abertzaleko espaloian, preso, iheslari eta epaitu andana berrien larrutan pilatua. Euskal soberanismo osoa dago ur ustelduen putzu horretan. Nor atera daiteke mesedetua? Paktismo berria. Ibarretxeren erabaki eskubidea ezinezkoa bada, negoziata dezagun Urkulluren Kontzertu Politikoa. Ituna ez da txarra berez, baina gizarte esparru soberanista preso izanda, nola negoziatua eraginkortasunez eta indarrez? ■

